

Martin Děrgel

# Řešené otázky ke zdanění fyzických osob 2014

- sleva na dítě družky (partnerky)
- příjmy, které neohrozí slevu na manželku (manžela)
- žádost o daňový bonus na dítě při ztrátě
- změna podmínek osvobození od daně v roce 2014
- bezúplatné příjmy z darů a z majetkového prospěchu
- konkrétní výdaje daňově (ne)uplatnitelné



Wolters Kluwer

Martin Děrgel

# **Řešené otázky ke zdanění fyzických osob 2014**

Publikace je zpracována podle právního stavu k 1. 10. 2014



Wolters Kluwer

Vzor citace: Vzor citace: Děrgel, M. *Řešené otázky ke zdanění fyzických osob 2014*.  
Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, 236 s.

#### KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Děrgel, Martin

Řešené otázky ke zdanění fyzických osob 2014 / Martin Děrgel. – Vyd. 1. – Praha:

Wolters Kluwer, 2014. – 236 s.

„Pub. je zpracována podle právního stavu k 1. 10. 2014“

ISBN 978-80-7478-600-6 (brož.)

336.226.11 \* 336.225.53 \* (437.3)

– daň z příjmů fyzických osob – Česko

– slevy na dani – Česko

– příručky

336.1/.5 – Veřejné finance [4]

**Publikace je zpracována ke dni 1. 10. 2014**

© Martin Děrgel, 2014

ISBN 978-80-7478-600-6 (brož.)

ISBN 978-80-7478-601-3 (e-pub)

ISBN 978-80-7478-603-7 (mobi)

ISBN 978-80-7478-602-0 (pdf)

# Seznam autorů

|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ing. Milan Blatný                                                    | 138, 148, 150, 151, 154, 155, 158, 160, 162                                                                                                                                                                               |
| JUDr. Ing. Ariana Bučková                                            | 43                                                                                                                                                                                                                        |
| JUDr. Eva Dandová                                                    | 97                                                                                                                                                                                                                        |
| Ing. Martin Děrgel                                                   | 3, 4, 5, 6, 11, 14, 15, 17, 21, 22, 26, 30, 35, 36, 37, 38, 39,<br>40, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 55, 59, 60, 61, 64, 86, 94, 110,<br>131, 143, 144, 145, 146, 149, 156, 163, 164, 165, 166, 167,<br>168, 169, 170, 179, 186 |
| Zdeněk Dušek                                                         | 106, 159                                                                                                                                                                                                                  |
| František Kocour                                                     | 28                                                                                                                                                                                                                        |
| Ing. Petra Konderlová                                                | 112, 116, 142                                                                                                                                                                                                             |
| Ing. Tereza Köppelová<br>daňový poradce<br>společnosti Mazars s.r.o. | 68, 126, 130                                                                                                                                                                                                              |
| Ing. Barbora Krížová                                                 | 132, 135,                                                                                                                                                                                                                 |
| Jaroslava Krížová                                                    | 12, 13, 16, 19, 20, 23, 29, 33, 46, 47, 58, 62, 63, 65, 67, 77,<br>91, 172, 173, 175, 176                                                                                                                                 |
| Ing. Ivan Macháček                                                   | 90                                                                                                                                                                                                                        |
| Bc. Pavel Matějka                                                    | 180                                                                                                                                                                                                                       |
| Ing. Martina Matějková                                               | 157                                                                                                                                                                                                                       |
| Ing. Zdeněk Morávek                                                  | 103, 125, 177                                                                                                                                                                                                             |
| Ing. Miroslava Nebuželská                                            | 128, 181                                                                                                                                                                                                                  |
| Ing. Jiří Nigrin                                                     | 70, 71, 72, 73, 74, 76, 89, 93, 95, 96, 99, 102, 104, 109, 111,<br>117, 137, 140, 171, 184                                                                                                                                |
| Mgr. Václav Pikal                                                    | 113, 183                                                                                                                                                                                                                  |
| Ing. Ivana Pilařová                                                  | 69, 153                                                                                                                                                                                                                   |
| Ing. Jan Ployer                                                      | 75, 115, 118, 121, 123, 133                                                                                                                                                                                               |
| Ing. Zuzana Pšeničková                                               | 105, 161                                                                                                                                                                                                                  |
| Ing. Vlasta Ptáčková                                                 | 1, 2, 7, 8, 9, 10, 24, 25, 31, 32, 41, 52, 53, 54, 66, 100, 101,<br>124, 139, 141, 147, 152, 178                                                                                                                          |
| Josef Rajdl                                                          | 18, 79, 80, 81, 87, 88, 129, 136, 174                                                                                                                                                                                     |
| JUDr. Marie Salačová                                                 | 82, 83, 85                                                                                                                                                                                                                |
| JUDr. Marcela Smutná                                                 | 84, 92                                                                                                                                                                                                                    |
| Jana Strakošová                                                      | 27                                                                                                                                                                                                                        |
| Jiří Šabata                                                          | 119                                                                                                                                                                                                                       |
| Lukáš Taragel                                                        | 33, 57, 78, 98, 108, 114, 120, 122, 127, 134, 182, 185                                                                                                                                                                    |
| JUDr. Vlasta Víghová                                                 | 102                                                                                                                                                                                                                       |
| Ing. Jiří Vychopeň                                                   | 42, 56                                                                                                                                                                                                                    |



# Obsah

|                                                                                       |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Seznam autorů .....</b>                                                            | <b>3</b>  |
| <b>Zkratky a úplné názvy předpisů použitých v publikaci .....</b>                     | <b>11</b> |
| <b>Úvod .....</b>                                                                     | <b>14</b> |
| <b>Část I Daňové slevy .....</b>                                                      | <b>15</b> |
| <b>1 Sleva na manžela – podmínky nároku .....</b>                                     | <b>17</b> |
| 1 Peněžitá pomoc v mateřství a spolupracující osoba .....                             | 18        |
| 2 Základ daně a daňový bonus u nerezidenta, fyzické osoby<br>s daňovou evidencí ..... | 19        |
| 3 Sleva na dlouhodobě nemocného manžela .....                                         | 20        |
| 4 Uplatnění slevy na manželku (studentku), která má trvale bydliště jinde .....       | 21        |
| <b>2 Sleva na manžela – vlastní příjem .....</b>                                      | <b>22</b> |
| 5 Sleva na manželku s invalidním důchodem a příspěvkem na péči .....                  | 23        |
| 6 Sleva na manželku s rodičovským příspěvkem a malým příjmem z dohod ..               | 23        |
| 7 Daňové zvýhodnění manželů .....                                                     | 24        |
| 8 Sleva na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů .....          | 25        |
| 9 Sleva daně poplatníka na manželku .....                                             | 26        |
| 10 Odpočet na manželku .....                                                          | 28        |
| 11 Manželka na mateřské a nemocenské s příjmy za práci zdaněnými<br>srážkou .....     | 29        |
| 12 Odčitatelná položka na manželku .....                                              | 30        |
| 13 Vyúčtování daně .....                                                              | 30        |
| <b>3 Sleva na manžela – uplatnění slevy .....</b>                                     | <b>32</b> |
| 14 Svatba a manželka v domácnosti s invalidním důchodem .....                         | 34        |
| 15 Sleva na manželku v případě jejího úmrtí .....                                     | 34        |
| 16 Sleva na manželku pracující jen po část roku .....                                 | 34        |
| 17 Prokazování nároku na slevu na manželku .....                                      | 35        |
| 18 Jak nepřijít o zvýhodnění .....                                                    | 35        |
| 19 Sleva na dani – samoživitelka .....                                                | 36        |
| 20 Sleva na manželku v případě úmrtí v průběhu roku .....                             | 36        |
| <b>4 Sleva na dítě – podmínky nároku .....</b>                                        | <b>38</b> |
| 21 Společná domácnost s dítětem .....                                                 | 41        |
| 22 Daňové zvýhodnění při střídavé péči .....                                          | 42        |
| 23 Sleva na dani na dítě v případě přerušení podnikání .....                          | 42        |

|          |                                                                                          |           |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 24       | Daňové zvýhodnění u samoživitelky jen s invalidním důchodem . . . . .                    | 43        |
| 25       | Uplatnění slevy na jedno dítě po část roku otcem a po část roku matkou . . . . .         | 44        |
| 26       | Sleva na dítě v případě střídavé péče obou rodičů . . . . .                              | 45        |
| 27       | Podmínka společné domácnosti splněna jen po část roku . . . . .                          | 46        |
| 28       | Daňové zvýhodnění na dítě po rozvodu . . . . .                                           | 46        |
| 29       | Daňové zvýhodnění na vyživované dítě a příjmy ze zahraničí . . . . .                     | 47        |
| <b>5</b> | <b>Sleva na dítě – daňový bonus . . . . .</b>                                            | <b>48</b> |
| 30       | Měsíční versus roční daňový bonus . . . . .                                              | 49        |
| 31       | Splněna podmínka na měsíční daňový bonus, ale nikoli na roční . . . . .                  | 49        |
| 32       | Zaměstnankyně od prosince a daňový bonus na dvě děti za celý rok . . . . .               | 51        |
| 33       | Bonus na dítě . . . . .                                                                  | 52        |
| 34       | Daňové zvýhodnění na dítě a daňové přiznání . . . . .                                    | 52        |
| <b>6</b> | <b>Sleva na dítě – vyživované dítě . . . . .</b>                                         | <b>53</b> |
| 35       | Podmínka vztahu poplatníka k dítěti . . . . .                                            | 53        |
| 36       | Další příklady „vyživovaných dětí“ . . . . .                                             | 54        |
| 37       | Práce syna po maturitě . . . . .                                                         | 55        |
| 38       | Práce po maturitě při pokračování na vysoké škole . . . . .                              | 55        |
| 39       | Zdravotní podmínka vyživovaného dítěte . . . . .                                         | 56        |
| 40       | Daňové zvýhodnění na provdané dítě . . . . .                                             | 56        |
| 41       | Vliv sňatku na daně . . . . .                                                            | 57        |
| 42       | Sleva na vyživovaného studenta vysoké školy . . . . .                                    | 58        |
| 43       | Daňové zvýhodnění na dceru pracující po maturitě . . . . .                               | 58        |
| 44       | Daňové zvýhodnění na děti odloučených manželů – zaměstnanců . . . . .                    | 59        |
| 45       | Sleva na dani za studium a daňové zvýhodnění na studenta . . . . .                       | 59        |
| 46       | Bonus na vyživované děti . . . . .                                                       | 60        |
| 47       | Daňový bonus na vnouče . . . . .                                                         | 61        |
| <b>7</b> | <b>Sleva na dítě – studující dítě . . . . .</b>                                          | <b>63</b> |
| 48       | Dítě různě pracující o posledních prázdninách po maturitě . . . . .                      | 64        |
| 49       | Postupné studium na střední škole – vyšší odborné škole – roční jazykové škole . . . . . | 65        |
| 50       | Výdělečná činnost po maturitě při pokračování na vysoké škole . . . . .                  | 65        |
| 51       | Daňové zvýhodnění při opakování maturity v září . . . . .                                | 66        |
| 52       | Omezení výše příjmu studenta vysoké školy uplatněného pro slevu na dítě . . . . .        | 67        |
| 53       | Sleva na dítě studující dálkově vysokou školu při zaměstnání . . . . .                   | 68        |
| 54       | Daňové zvýhodnění na dítě, které je jednatelem s. r. o. . . . .                          | 68        |
| 55       | Daňové zvýhodnění na dítě pokračující po učilišti na vyšší odborné škole . . . . .       | 69        |
| 56       | Sleva na dítě, které po maturitě začalo hned pracovat . . . . .                          | 71        |
| 57       | Daňové zvýhodnění na dítě . . . . .                                                      | 71        |
| 58       | Sleva na dítě, které studuje v zahraničí . . . . .                                       | 72        |
| <b>8</b> | <b>Sleva na dítě – uplatnění slevy . . . . .</b>                                         | <b>73</b> |
| 59       | Daňové zvýhodnění jen za část roku . . . . .                                             | 75        |
| 60       | Jiný případ daňového zvýhodnění jen za část roku . . . . .                               | 76        |
| 61       | Modelový variantní příklad uplatnění daňového zvýhodnění . . . . .                       | 77        |
| 62       | Potvrzení o studiu na vysoké škole pro uplatnění slevy na dani . . . . .                 | 78        |

|                                                          |                                                                                        |            |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 63                                                       | Důsledky opožděného podepsání prohlášení k dani                                        | 79         |
| 64                                                       | Přeplatek na dani a doplatek na daňovém bonusu při ročním zúčtování                    | 80         |
| 65                                                       | Sleva na děti při příjmech dle § 6                                                     | 81         |
| 66                                                       | Paušální výdaje u spolupracující osoby a uplatnění slevy na dítě a slevy na poplatníka | 82         |
| 67                                                       | Sleva na děti při příjmech z § 7                                                       | 83         |
| 68                                                       | Výdaje procenty a spolupracující osoba                                                 | 83         |
| 69                                                       | Paušální výdaje u spolupracující osoby a sleva na dítě                                 | 84         |
| <b>9</b>                                                 | <b>Test ke slevě na manželku a dítě</b>                                                | <b>85</b>  |
| <b>Část II Další témata daně z příjmů fyzických osob</b> |                                                                                        | <b>89</b>  |
| <b>10</b>                                                | <b>Příjmy osvobozené podle § 4, 4a</b>                                                 | <b>91</b>  |
| 70                                                       | Podpora de minimis                                                                     | 93         |
| 71                                                       | Prodej podílu na s. r. o.                                                              | 94         |
| 72                                                       | Dotace zemědělského podnikatele                                                        | 94         |
| 73                                                       | Dotace začínajícího podnikatele                                                        | 95         |
| 74                                                       | Náhrada od vodáren za škodní událost na nemovitosti                                    | 95         |
| 75                                                       | Prodej rodinného domu fyzickou osobou – nepodnikající, osvobození od daně z příjmů     | 96         |
| 76                                                       | Daň z příjmů za vyplacení náhrady škody od pojišťovny                                  | 96         |
| <b>11</b>                                                | <b>Příjmy ze závislé činnosti podle § 6</b>                                            | <b>98</b>  |
| 77                                                       | Vyúčtování daně                                                                        | 102        |
| 78                                                       | Vyplacená náhrada mzdy za předcházející zdaňovací období                               | 103        |
| 79                                                       | Roční zúčtování daně                                                                   | 104        |
| 80                                                       | Zdanění mezd                                                                           | 104        |
| 81                                                       | Příspěvek zaměstnanci                                                                  | 105        |
| 82                                                       | Stravenky                                                                              | 106        |
| 83                                                       | Cestovní náhrady při používání soukromého auta pro služební účely                      | 106        |
| 84                                                       | Odměna jednatele                                                                       | 108        |
| 85                                                       | Nedoložená cestovní náhrada u ubytování                                                | 110        |
| 86                                                       | Benefity                                                                               | 111        |
| 87                                                       | Zdanění při souběhu příjmů u téhož zaměstnavatele                                      | 114        |
| 88                                                       | Roční zúčtování daně z příjmu fyzických osob a účast v II. pilíři důchodového spoření  | 115        |
| 89                                                       | Změny 2014                                                                             | 115        |
| 90                                                       | Benefity od dvou zaměstnavatelů                                                        | 116        |
| 91                                                       | Roční zúčtování daně                                                                   | 116        |
| 92                                                       | Mzda rezidenta                                                                         | 117        |
| <b>12</b>                                                | <b>Příjmy ze samostatné činnosti podle § 7</b>                                         | <b>120</b> |
| 93                                                       | Fakturace manžel – manželka                                                            | 121        |
| 94                                                       | Autorský honorář                                                                       | 122        |
| 95                                                       | Daňové přiznání                                                                        | 124        |
| 96                                                       | Podnikání za spolupráce manželky                                                       | 124        |
| 97                                                       | Práce pro druhu zadarmo                                                                | 125        |
| 98                                                       | Výdaje procentem                                                                       | 126        |



|           |                                                            |            |
|-----------|------------------------------------------------------------|------------|
| 99        | Přechod z výdajů procentem na vedení daňové evidence       | 126        |
| 100       | Paušální výdaje u daňové evidence                          | 127        |
| 101       | Vedení daňové evidence                                     | 128        |
| 102       | Nový občanský zákoník a podnikání v bytě                   | 129        |
| 103       | Nákup podniku – nestátního zdravotnického zařízení         | 130        |
| 104       | Autorské právo                                             | 131        |
| 105       | Skladové zásoby v daňové evidenci k 31.12.                 | 132        |
| 106       | Ztráta ze sdruženého podnikání                             | 133        |
| <b>13</b> | <b>Příjmy z kapitálového majetku podle § 8</b>             | <b>135</b> |
| 107       | Zdanění příjmů z kapitálového majetku podnikatele          | 136        |
| 108       | Úroky z bankovního účtu vedeného v Německu                 | 140        |
| 109       | Svěřenský fond                                             | 140        |
| 110       | Srážková daň u dividend v Česku                            | 141        |
| <b>14</b> | <b>Příjmy z nájmu podle § 9</b>                            | <b>143</b> |
| 111       | Odpisy u pronajatého bytu                                  | 146        |
| 112       | Úroky z hypotéčního úvěru § 15                             | 147        |
| 113       | Příjmy z pronájmu § 9 – uplatnění skutečných nákladů       | 148        |
| 114       | Jak postupovat správně u výdajového paušálu                | 148        |
| 115       | Úroky z úvěru na nemovitost určenou k pronajímání          | 149        |
| 116       | Zdanění pronájmu nemovitosti                               | 149        |
| 117       | Příjmy z pronájmu a paušálně stanovené poplatky za energie | 150        |
| 118       | Příjmy z pronájmu bytu                                     | 151        |
| 119       | Cestování za podnájemníkem                                 | 152        |
| 120       | Pronájem bytu a jeho daňové odpisy                         | 152        |
| 121       | Pronájem nemovitostí                                       | 153        |
| 122       | Příjmy z pronájmu u spoluvlastníků                         | 153        |
| <b>15</b> | <b>Ostatní příjmy podle § 10</b>                           | <b>155</b> |
| 123       | Prodej osobního majetku, který byl dříve v podnikání       | 159        |
| 124       | Zdanitelné příjmy daní z příjmů                            | 159        |
| 125       | Dar od dítěte zemřelého manžela                            | 160        |
| 126       | Prodej darovaného bytu                                     | 161        |
| 127       | Zánik smlouvy o životním pojištění, dodanění               | 162        |
| 128       | Nepeněžní plnění z prostředků spolku                       | 162        |
| 129       | Příjmy z občasných pečení v domácnosti                     | 163        |
| 130       | Zdanění starobního a vdovského důchodu                     | 164        |
| 131       | Prodej akcií v roce 2014                                   | 164        |
| 132       | Prodej bytu                                                | 167        |
| 133       | Pozemek a DPFO                                             | 169        |
| 134       | Zdanění příjmů ze soutěže                                  | 170        |
| 135       | Darování obchodního podílu                                 | 170        |
| 136       | Prodej darovaného pozemku                                  | 171        |
| <b>16</b> | <b>Daňové výdaje (kromě odpisů)</b>                        | <b>172</b> |
| 137       | Výprodej zásob po termínu spotřeby                         | 173        |
| 138       | Generální oprava versus technické zhodnocení               | 173        |
| 139       | Paušální výdaje za soukromý automobil spolkečníka          | 174        |

|           |                                                                                           |            |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 140       | Daňová uznatelnost ochutnávek . . . . .                                                   | 175        |
| 141       | Paušální výdaj na dopravu – automobil nezahrnutý<br>do obchodního majetku. . . . .        | 176        |
| 142       | Opravy vlastních prostor nezařazených do majetku a odpočet DPH . . . . .                  | 178        |
| 143       | Zálohy spojené účtující osobě . . . . .                                                   | 178        |
| 144       | Daňové posouzení pracovních oděvů OSVČ . . . . .                                          | 179        |
| 145       | Úvěr využitý OSVČ zčásti pro soukromé potřeby. . . . .                                    | 180        |
| 146       | Cena mezi spojenými osobami nemusí být nutně v ceně obvyklé . . . . .                     | 181        |
| <b>17</b> | <b>Hmotný majetek a odpisy . . . . .</b>                                                  | <b>183</b> |
| 147       | Odpisy automobilu . . . . .                                                               | 187        |
| 148       | Technické zhodnocení versus modernizace . . . . .                                         | 187        |
| 149       | Výměna oken celé budovy . . . . .                                                         | 188        |
| 150       | Technické zhodnocení na pronajatém majetku. . . . .                                       | 190        |
| 151       | Datum zařazení technického zhodnocení budovy . . . . .                                    | 191        |
| 152       | Stanovení pořizovací ceny vozidla . . . . .                                               | 192        |
| 153       | Nemovitost manželů v podnikání . . . . .                                                  | 192        |
| 154       | Zatřídění majetku . . . . .                                                               | 193        |
| 155       | Náklady na opravy nevyužívané budovy. . . . .                                             | 193        |
| 156       | Neuplatněné odpisy majetku. . . . .                                                       | 194        |
| 157       | Vstupní cena a úprava odpočtu DPH . . . . .                                               | 196        |
| 158       | Pojem „Vypraveno dne“ na kolaudačním souhlasu. . . . .                                    | 196        |
| 159       | Prodej vozidla . . . . .                                                                  | 197        |
| 160       | Odpis solární elektrárny . . . . .                                                        | 198        |
| 161       | Prodej odepisované nemovitosti – zůstatková cena . . . . .                                | 199        |
| 162       | Technické zhodnocení nebo náklad . . . . .                                                | 199        |
| 163       | Vstupní cena a úprava odpočtu DPH . . . . .                                               | 200        |
| 164       | Stavba pronajatá dříve versus později než po pěti letech . . . . .                        | 202        |
| <b>18</b> | <b>Daňové odpočty a slevy (kromě na manželku a dítě) . . . . .</b>                        | <b>203</b> |
| 165       | Základ daně i ztráta v jednom roce. . . . .                                               | 205        |
| 166       | Daňový odpočet úroků z úvěrů na bydlení při více účastnících<br>úvěrové smlouvy . . . . . | 206        |
| 167       | Úvěr na koupi bytu pro jinou osobu . . . . .                                              | 206        |
| 168       | Financování změny stavby, kterou poplatník nevlastní. . . . .                             | 207        |
| 169       | Prodej rozestavěného domku financovaného z úvěru . . . . .                                | 207        |
| 170       | Varianty slev na dani za studium poplatníka. . . . .                                      | 208        |
| 171       | Odečet úroků z úvěru ze stavebního spoření . . . . .                                      | 208        |
| 172       | Sleva na dani důchodce . . . . .                                                          | 209        |
| 173       | Doložení slevy za invalidní důchod. . . . .                                               | 209        |
| 174       | Penzijní připojištění a daňový odpočet . . . . .                                          | 210        |
| 175       | Sleva na studenta . . . . .                                                               | 211        |
| 176       | Sleva na dani zaměstnance . . . . .                                                       | 212        |
| 177       | Uplatnění daru . . . . .                                                                  | 213        |
| 178       | Úroky z úvěru . . . . .                                                                   | 213        |
| <b>19</b> | <b>Jiná témata DPFO . . . . .</b>                                                         | <b>216</b> |
| 179       | Odměna za práci pro s. r. o. versus podíly na zisku . . . . .                             | 218        |
| 180       | Lhůty pro kontrolu správcem daně . . . . .                                                | 220        |

|                                                     |            |
|-----------------------------------------------------|------------|
| 181 Podání daňového přiznání .....                  | 221        |
| 182 Ukončení sdružení .....                         | 221        |
| 183 Přerušování podnikání .....                     | 222        |
| 184 Rezident .....                                  | 223        |
| 185 Rezident a nerezident v jednom období .....     | 224        |
| 186 Zálohy při souběhu všech druhů příjmů .....     | 225        |
| <b>20 Test k dani z příjmů fyzických osob .....</b> | <b>227</b> |
| <b>Rejstřík. ....</b>                               | <b>230</b> |

## Zkratky a úplné názvy předpisů použitých v publikaci

|                                |                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| daňový řád                     | Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                                              |
| nový občanský zákoník          | Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nabyl účinnosti 1. 1. 2014)                                                                                                                                                          |
| pokyn GFR č. D-6               | Pokyn Generálního finančního ředitelství č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů                                            |
| starý občanský zákoník         | Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (byl zrušen k 1. 1. 2014)                                                                                                                               |
| stavební zákon                 | Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                   |
| vyhláška o účetnictví          | Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví |
| vysokoškolský zákon            | Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                                      |
| zákon o daních z příjmů        | Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                                       |
| zákon o dani z přidané hodnoty | Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                                |
| zákon o doplňkovém spoření     | Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                          |
| zákon o důchodovém pojištění   | Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                                  |
| zákon o nemocenském pojištění  | Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů                                                                                                                                                 |

|                                                           |                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| zákon o obchodních korporacích                            | Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích (nabyl účinnosti 1. 1. 2014)                                                          |
| zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení     | Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů                                       |
| zákon o penzijním připojištění                            | Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů            |
| zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením | Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů    |
| zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění        | Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů                                          |
| zákon o sociálním zabezpečení                             | Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů     |
| zákon o stavebním spoření                                 | Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů                                |
| zákon o státní sociální podpoře                           | Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů                                                             |
| zákon o účetnictví                                        | Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů                                                                          |
| zákon o veřejném zdravotním pojištění                     | Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů    |
| zákon o zdravotních službách                              | Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů (zákon o zdravotních službách) |
| zákon o zaměstnanosti                                     | Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů                                                                       |
| zákoník práce                                             | Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů                                                                         |
| živnostenský zákon                                        | Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů                                        |

|          |                                       |
|----------|---------------------------------------|
| a.s.     | akciová společnost                    |
| DPFO     | daň z příjmů fyzických osob           |
| DPH      | daň z přidané hodnoty                 |
| DPP      | dohoda o provedení práce              |
| DUZP     | datum uskutečnění zdanitelného plnění |
| DZD      | dílčí základ daně                     |
| ČR       | Česká republika                       |
| EU       | Evropská unie                         |
| FKSP     | fond kulturních a sociálních potřeb   |
| GFŘ      | Generální finanční ředitelství        |
| MPSV     | Ministerstvo práce a sociálních věcí  |
| SJM      | společné jmění manželů                |
| k. s.    | komanditní společnost                 |
| OSVČ     | osoba samostatně výdělečně činná      |
| p.a.     | per annum (ročně)                     |
| s. r. o. | společnost s ručením omezeným         |
| SŠ       | střední škola                         |
| v. o. s. | veřejná obchodní společnost           |
| VŠ       | vysoká škola                          |

# Úvod

V knižní edici „Otázky a odpovědi“ jsou uspořádány zodpovězené dotazy týkající se vždy jednoho ústředního tématu. Tato publikace řeší otázky ke zdanění fyzických osob roku 2014, je složena ze dvou částí – problematiky daňových slev a z dalších témat k dani z příjmů fyzických osob.

V prvním případě se Vám dostává do rukou velmi příjemné téma umožňující snížit daňovou povinnost poplatníků z řad fyzických osob. Z široké a pestré palety daňových nástrojů snižujících daň z příjmů fyzických osob se přitom konkrétně zaměříme na dva poměrně hojně využívané zástupce:

- sleva na dani na „vyživovanou“ manželku (manžela) ve smyslu § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů,
- daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve smyslu § 35c a 35d zákona o daních z příjmů, které může mít podobu slevy na dani nebo tzv. daňového bonusu.

Takto vymezená tematika je rozčleněna do osmi kapitol věnujících se vždy převážně jedné dílčí problematice, přičemž nejprve je na počátku každé kapitoly krátký shrnující výklad, který je následně konkretizován řešenými dotazy. Je nasnadě, že v řadě případů se dotazy a zejména odpovědi na ně věcně i textově překrývají a rovněž „přetékají“ z jednoho dílčího tématu do druhého. Tazatele totiž zpravidla nezajímá jen úzce vymezená dílčí problematika, ale má zájem o komplexní řešení jeho konkrétní daňové situace.

Devátá kapitola představuje test znalostí tématu slevy na manželku a dítě, kterým si čtenář může prověřit, zda těmto příznivým daňovým instrumentům správně porozuměl a umí je odpovídajícím způsobem uplatňovat.

Druhá část knihy obsahuje 10 kapitol věnovaných průřezově hlavním tématům daně z příjmů fyzických osob a začíná příjemnými příjmy osvobozenými od daně, poté jednotlivě probírá všech pět možných dílčích základů daně, následují kapitoly o daňových (nedaňových) výdajích, hmotném majetku a jeho odpisech, daňových odpočtech a slevách (jiných než na manželku a dítě) a zbytková závěrečná kapitola věnující se některým dalším tématům.

Stejně jako v první zmíněné části publikace, se i v této druhé části každá kapitola skládá z úvodního shrnutí probíraného tématu, po němž následuje větší či menší balík souvisejících dotazů a odpovědí od kolektivu autorů. Rovněž tuto druhou část uzavírá kontrolní test nabízející zájemcům ke každé z probraných 10 kapitol jednu otázku, na níž si mohou ověřit, zda danou problematiku ovládají.

Tato publikace je zamýšlena a cílena k prohloubení znalostí osob, které se profesně nebo soukromě zabývají daní z příjmů fyzických osob. Najdou zde nejen daňové slevy na manželku a dítě, ale prakticky celou problematiku daně z příjmů fyzických osob. Přínosem je především značný počet řešených reálných dotazů čtenářů nakladatelství Wolters Kluwer, a. s., na které odpovídali autoři převážně z řad daňových poradců.

# Část I

## Daňové slevy





# 1

## Sleva na manžela – podmínky nároku

Jedná se o speciální druh osobní slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů, na kterou má poplatník (fyzická osoba) nárok, pokud jsou **současně splněny stanovené podmínky pro její uplatnění:**

- **poplatník má manžela, resp. manželku;**
  - manželem (manželkou) se podle § 21e odst. 3 zákona o daních z příjmů pro účely daní z příjmů rozumí také partner podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, ve znění pozdějších předpisů,
  - tuto slevu nelze ale přiznat na druhu nebo na družku,
- **která (který) s ním žije ve společně hospodařící domácnosti,**
  - Společně hospodařící domácnosti se podle § 21e odst. 4 zákona o daních z příjmů pro účely daní z příjmů rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.
- **nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč,**
  - Co se rozumí „vlastním příjmem manžela“, si podrobně uvedeme v následující kapitole číslo 2.
- **nejde o spolupracující osobu,** na kterou jsou v souladu s § 13 zákona o daních z příjmů rozdělovány příjmy a výdaje dosažené při podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka.

Podrobnostmi způsobu uplatnění této slevy na dani se budeme zabývat v další kapitole číslo 3. Od roku 2013 přibýlo omezení, resp. překážka slevy na dani u tzv. paušálisťů, tedy u osob, kteří u příjmů ze samostatné činnosti nebo z nájmu (pronájmu) uplatňují tzv. paušální výdaje procentem z příjmů, jak si zpřesníme rovněž v kapitole číslo 3.

### **Speciální dodatečné podmínky se týkají nerezidentů:**

- slevu na manžela mohou od roku 2014 nárokovat pouze nerezidenti Česka, kteří jsou rezidenty členského státu Evropské unie (dále jen „EU“), Norska nebo Islandu,
- a to pokud úhrn jejich příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 zákona o daních z příjmů činí nejméně 90 % všech jejich příjmů s výjimkou příjmů:
  - které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6 zákona o daních z příjmů nebo
  - které jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10 zákona o daních z příjmů nebo
  - z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně (§ 36 zákona o daních z příjmů).

Jediným možným způsobem uplatnění této slevy na dani je u daňového nerezidenta v daňovém přiznání, nemůže to za něj komfortně udělat zaměstnavatel v rámci ročního zúčtování záloh.

Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně na tiskopisu českého Ministerstva financí, který se stává novou povinnou přílohou daňového přiznání.

Při splnění uvedených podmínek může poplatník uplatnit osobní slevu na dani na dotýčnou „vyživovanou“ manželku (manžela) ve výši 24 840 Kč za celé zdaňovací období. Pokud je dotýčná manželka (manžel) držitelkou průkazu mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) – průkaz ZTP/P (dále jen „průkaz ZTP/P“), zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek, tedy na 49 680 Kč.

Poznamenejme, že problematiku průkazu ZTP/P upravuje § 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvláště těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvláště těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru. Průkaz osoby se zdravotním postižením je veřejnou listinou.

## ■ 1

### **Peněžitá pomoc v mateřství a spolupracující osoba**

*V roce 2014 jsem byla od 1. ledna do 10. března na nemocenské z důvodu rizikového těhotenství, od 11. března jsem začala pobírat peněžitou pomoc v mateřství a od října 2014 rodičovský příspěvek. Může manžel – podnikatel – rozdělit část svých příjmů a výdajů na mě jako na spolupracující osobu od dubna 2014?*

#### **Odpověď:**

Po dobu, po kterou jste pobírala peněžitou pomoc v mateřství, nemůže manžel rozdělit část svých příjmů a výdajů na vás jako na spolupracující osobu, protože ve smyslu ustanovení § 16 písm. a) zákona o nemocenském pojištění vzniká nárok na výplatu peněžitě pomoci v mateřství vyplácené z nemocenského pojištění pouze v případě, že po dobu pobírání peněžitě pomoci v mateřství osobně nevykonává OSVČ samostatnou výdělečnou činnost.

Manžel – podnikatel – může rozdělit část svých příjmů a výdajů na vás jako na spolupracující osobu nejdříve od října 2014 za níže uvedených podmínek.

Podnikatel může převést na manžela/manželku či ostatní osoby žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti (tj. trvale spolu žijí a uhrazují společně náklady) pouze příjmy dosažené při samostatné činnosti s výjimkou podílů společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Podle § 13 zákona o daních z příjmů může OSVČ převést na spolupracujícího manžela/manželku maximálně 50 % příjmů a výdajů, přičemž částka, o kterou přesahují příjmy výdaje, smí činit nejvýše 540 000 Kč při spolupráci za celé zdaňovací období nebo 1/12, tj. 45 000 Kč za každý i započatý měsíc spolupráce. U spolupracující osoby musí být výše podílu na společných příjmech a výdajích stejná.

Pozor! Příjmy a výdaje nelze rozdělovat na manželku, je-li ve zdaňovacím období uplatněna sleva na dani na manželku podle § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů.

Můžete si ale uplatnit z příjmů ze spolupráce stejné odčitatelné položky a slevy na dani jako OSVČ, včetně základní slevy na poplatníka ve výši 24 840 Kč za celý rok 2014 dle § 35ba odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů.

Spolupracující osoba nemusí vlastnit živnostenský list, ale pokud sama nepodniká, musí se ve stanovených lhůtách zaregistrovat na finančním úřadě, u místně příslušné správy sociálního zabezpečení a zvolené zdravotní pojišťovny, protože spolupracující osoba je samostatným daňovým subjektem a je považována za samostatný subjekt sociálního a zdravotního pojištění a podává přiznání k dani z příjmů i přehled na sociální a zdravotní pojištění. Spolupracující osoba může oznámit zahájení spolupráce zpětně od 1. 10. 2014, ale s rizikem, že příslušné úřady mohou (nemusí) vyměřit pokutu za nesplnění ve stanovené lhůtě povinnosti nepeněžitě povahy (tj. ve vašem případě za pozdní oznámení zahájení spolupráce).

**Související právní předpisy:**

- § 7, 13, 35ba o daních z příjmů
- § 16 písm. a) zákona o nemocenském pojištění
- § 48 odst. 1 písm. a) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- § 3 odst. 8 písm. c) zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění

## ■ 2

### **Základ daně a daňový bonus u nerezidenta, fyzické osoby s daňovou evidencí**

*Nerezident – slovenská fyzická osoba (OSVČ s daňovou evidencí) – má příjmy pouze v České republice podle § 7, které tvoří 100 % celosvětových příjmů. K nim uplatňuje výdaje 80 % a daň po uplatnění slevy na poplatníka a manželku činí 0 Kč. Má nárok na daňový bonus za tři vyživované děti, se kterými žije na Slovensku? Pro doplnění – manželka nemá žádné příjmy.*

**Odpověď:**

Daňový nerezident – z členského státu EU, Norska nebo Islandu, což je v případě Slovenska splněno – může uplatnit slevu na dani za „vyživovanou manželku“ a také daňové zvýhodnění na vyživované děti žijící s ním v domácnosti pouze za podmínky, že úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky (ve smyslu § 22 zákona o daních z příjmů) činí nejméně 90 % všech jeho celosvětových příjmů (viz § 35ba odst. 2 a § 35c odst. 5 zákona o daních z příjmů). Nezapočítávají se přitom příjmy, které podle zákona o daních z příjmů nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny anebo z nichž je daň vybírána tzv. konečnou srážkovou daní. Naproti tomu se započítávají příjmy ze zahraničí bez ohledu na to, zda jsou podle příslušných zahraničních daňových zákonů ve státě zdroje osvobozeny od daně nebo podléhají nějakému obdobnému režimu „konečné“ srážkové daně apod.

Při splnění jinak standardních stanovených podmínek zákona o daních z příjmů si nerezidentní poplatník uplatní tyto slevy na dani a stejně tak na daňovém zvýhodnění v přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Od roku 2014 navíc bude muset k přiznání přiložit tiskopis vydaný českým ministerstvem financí, kterým prokáže (nulovou) výši příjmů ze zdrojů v zahraničí, což potvrdí slovenský správce daně.

U nerezidenta může být přitom problémem, že zletilé studující dítě nebude považováno za „vyživované dítě“ ve smyslu § 35c odst. 6 zákona o daních z příjmů. Příprava na budoucí povolání se totiž posuzuje podle českého zákona o státní sociální podpoře. Tedy primárně jen jako studium na SŠ a VŠ v České republice, případně v cizině, pokud ovšem

podle rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR je toto studium postaveno na roveň studia v tuzemsku. Takovéto potvrzení může správce daně požadovat po poplatníkovi k prokázání nároku na daňové zvýhodnění v České republice, stejně jako prokázání existence společně hospodařící domácnosti s vyživovanými dětmi.

Dodejme, že daňový nerezident uplatňuje slevu na dani za „vyživovanou“ manželku/manžela a daňové zvýhodnění na děti vždy pouze v přiznání k dani z příjmů fyzických osob, a to i když má pouze příjmy ze závislé činnosti a z jiného důvodu by přiznání podávat nemusel (§ 38h odst. 13 a § 38g odst. 2 zákona o daních z příjmů).

**Související právní předpisy:**

- § 35c zákona o daních z příjmů
- § 38h odst. 13 zákona o daních z příjmů
- § 38g odst. 2 zákona o daních z příjmů

**■ 3**

**Sleva na dlouhodobě nemocného manžela**

*Mám nemocného manžela, se kterým se dělím v podnikání. Od minulého roku (od května 2013) je nemocen. Do odpisu za poplatníka mám uvést alikvotní část, nebo celou částku 24 840 Kč?*

**Odpověď:**

Ze zadání není jednoznačné, co tazatelka míní termínem „s manželem se dělím v podnikání“. Věcně se ale zřejmě jedná o situaci, kdy manželka podniká a její manžel je tzv. její spolupracující osobou, na kterou dotyčná podnikatelka (jeho manželka) převádí část příjmů a výdajů ze své podnikatelské činnosti v souladu s § 13 zákona o daních z příjmů.

V tomto případě je ovšem irelevantní otázka na slevu na dani z titulu vyživovaného manžela s vlastními příjmy nepřesahujícími 68 000 Kč ročně [§ 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů], protože podle poslední věty § 13 zákona o daních z příjmů nelze příjmy a výdaje rozdělovat na spolupracující osobu, tedy na manžela, je-li na něj ve zdaňovacím období uplatněna tato sleva na dani. Ohledně zákazu využití slevy na dani za tzv. vyživovaného manžela přitom není vůbec podstatné, po jakou část roku spolupráce probíhala, ani jak vysoké jsou na manžela převedené podíly na příjmech a výdajích z podnikání manželky. Tato skutečnost má pochopitelně ale význam na maximální (absolutní) výši rozdílu mezi příjmy a výdaji převedenými na manžela, který v souladu s § 13 zákona o daních z příjmů může činit nejvýše 4 x 45 000 Kč, protože spolupráce trvala jen do dubna, když od května byl manžel nemocen.

Manžel si může ve svém daňovém přiznání – kam zahrne na něj převedený podíl na příjmech a výdajích, uplatnit celou základní slevu na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů. Tuto „svou“ slevu na dani nebude nijak poměrově dělit, třebaže spolupracoval s manželkou – a tedy pobíral zdanitelné příjmy – pouze po část roku (od ledna do dubna).

Jestliže by za celý rok manžel nebyl uplatněn jako spolupracující osoba a neměl přitom vlastní příjmy vyšší než 68 000 Kč za rok – ve smyslu § 35ba odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů – mohla by si jeho manželka uplatnit tuto slevu za „vyživovaného manžela“ opět v plné výši 24 840 Kč. Její krácení totiž přichází do úvahy pouze tehdy, pokud v daném roce dojde ke svatbě nebo naopak k rozvodu manželství.

**Související právní předpisy:**

- § 13 zákona o daních z příjmů